

Anton Polšak

Brez namakanja v Egiptu ne gre

Slika 1: KAIRO.

Pogled s kairskega stolpa (Cairo Tower, 187 m) na otoku Gezira proti severovzhodu in na glavni rokav reke Nil. Skupaj z mestoma Giza (3,3 milj.) in Šubra al-Hajma (1,1 milj.) tvori veliko urbano (15 milj.) oziroma metropolitansko območje (16,3 milj.); po številu prebivalstva za Lagosom v Nigeriji drugo v Afriki.

Foto: Ragab A. Hafiez.

Dr. Anton Polšak

Zavod RS za šolstvo
anton.polsak@zrss.si

Uvod

Že od nekdaj je znan rek, da je Egipt dar Nila. Toda to niso le besede, ampak dejstvo, resnica. Že več kot 5000 let ljudje ob Nilu živijo od njegove vode, ki je nekdaj tudi odločilno vplivala na življenjski cikel ljudi in celo na politične razmere v državi. Če je nastopila suša ali pa so se poplave zadržale nesorazmerno dolgo, je v deželi nastopila lakota. Vsakoletno poplavljanje Nila je botrovalo tudi štetju let oz. prvotnemu koledarju,¹ samo poplavljanje pa je bilo skrbno spremljano. Še danes so ohranjeni mnogi nilometri, s katerimi so ugotavljali gladino oz. višino vode v strugi Nila. Je pa zanimivo, da naj samo namakanje sprva ne bi bilo centralno, ampak krajevno urejeno. Star način črpanja vode za namakanje v obliki šadufov se je ohranil malodane vse do danes. Toda bistven problem je vseskozi ostajal; prebivalci ob Nilu so bili (pre) močno odvisni od poplav. Zato so se v preteklem stoletju lotili velikopoteznega načrta zajezitve Nila in obširnega namakanja, ki bi prekinilo odvisnost od naravnih dejavnikov. Poleg tega pa se zadnja desetletja število prebivalcev hitro povečuje, kar pomeni, da je potreba po povečanju obdelovalnih zemljišč in razselitvi dela prebivalcev na nova območja vse bolj nujna.

Egipt

Ljudje, pokrajina in kmetijstvo so v Egiptu v tako tesni povezavi kot le malo kje. Lego države na severovzhodu Afrike pogojuje sušno podnebje,

¹ Osnova za izračun časa je bilo nilsko leto – čas od ene do druge poplave. Leto so razdelili na tri letne čase (Akhet, Peret, Shemu). Shemu je bil čas nizke vode, vključeval je žetev. Za začetek novega poljedelskega leta so šteli vzhod zvezde Sirius, saj se je to zgodilo tik pred začetkom poplav meseca julija.

Po l. 1500 pr. n. š. so začeli uporabljati vodo neposredno iz Nila, vendar jo je bilo potrebno dvigniti oziroma prečrpati na višja območja s t. i. šadufi, od koder je potem tekla na polja zaradi naravnega padca. S tem so povečali obdelovalna zemljišča za 10–15 %.

Število prebivalcev Egipta

